

aceste minuzuri în acel frumos final de act, când vibrează sincer, tulburător. Voiți șters, apatic, pe tot parcursul reprezentației, așa cum de altfel i se cere, Eugen Nagy ratează prilejul de a valorifica în contrapunct, printr-o străfulgerare, singurul moment de criză deschisă al personajului Mircea. O schiță lucrată cu aplicație cam vizibilă, Maria Blănaru (Bunica Sabina); și una neutră, a lui Petre Moraru, pentru un personaj convențional, cel al regizorului din final.

Păcat că, din pricina abordării într-o cheie improprie a personajului Nichifor, spectacolul pierde una din valențele sale grave. Aceasta reprezintă o ipostază deplin originală, modernă, a „nebulului de teatru”, zămislită din obsesiile statornice ale scriitorului. În stil popular, cu o tușă de umor macabru, Nichifor e filozof și moralist. O intuiție infailibilă îl conduce când să facă pe nebunul și când să fie serios, iar giumbușlucurile lui au un fond de înțelepciune stoică și de bun-simț. Instinctul teatral, de obicei atît de sigur, al lui Gheorghe Nuțescu l-a înșelat de data asta, împingîndu-l spre bufoneria facilă. El a greșit cu mare cheltuială de energie, iar regizorul n-a avut forța, ori poate știința, de a-l aduce pe calea cea bună.

I. P.

Teatrul Tineretului din Piatra Neamț

FARSE MEDIEVALE

Farsa medievală, pe nedrept neglijată în repertoriul actual, este unul dintre capitolele importante în evoluția scrisului dramatic și a spectacolului; ea înseamnă exprimarea spiritului popular, profan, conturează o imagine amplă și foarte vie a societății feudale. A juca azi farsă medievală nu reprezintă doar o acțiune didactică, de reconstituire documentară (în genul montajelor moderne cu miracole sau mistere) ci oferă premise pentru spectacole într-adevăr captivante, de mișcare și culoare, de generoase posibilități expresive. Trebuie deci aplaudată inițiativa Teatrului Tineretului din Piatra Neamț de a reprezenta un grupaj de trei farse, dintre cele mai cunoscute producții ale genului. Foarte buna și foarte vesela farsă a hîrdăului, *Comedia celui care a luat de nevastă o femeie mută* și celebra *Farsa jupînului Pathelin*, considerată prima comedie din istoria teatrului francez.

Spectacolul realizat de Cornel Todea (decoruri — Mihai Mădescu, costume — Doina Levintă, mișcare scenică — Cornel Patrichi) este bine ghidat, cu încadrarea celor trei piese într-o atmosferă carnavalescă, intercalînd cîteva dintre baladele lui François Villon (frumos rostite de Gelu Nițu). Lăudabilă deci ideea reprezentării unor farse medievale, o concepție regizorală perfect adecvată materialului dramatic, și, totuși, un spectacol lipsit de vlagă, demarînd greu, foarte greu, pentru a continua într-un ritm „opintit”, sărac în strălucire și inventivitate. Lipsește bucuria jocului, esențială pentru un asemenea tip de spectacol, actorii își fac datoria corect, dar fără nerv, fără spontaneitate. Primul text, cel mai nesigur ca ton, cel mai palid ca reprezentare scenică, este farsa, foarte simplă dar fermecătoare în naivitatea ei, a *Hîrdăului*. Interpretii — Valentin Urișescu, Sibylla Orcea și Adria Pamfil Almăjan — o tratează puțin „de sus”, parcurgînd textul cu o elegantă condescendență; nuanța de ironie nu era nepotrivită aici, dar se cerea îmbrăcată în mai multă căldură.

Femeia mută, piesă mai amplă decît prima, încercînd o schiță de intrigă, de evoluție dramatică și nu doar fixarea unui moment, a fost tratată scenic în genul pieselor lui Molière. Descendența lui Molière din farsa medievală este recunoscută, dar ar fi fost interesantă aflarea unei modalități de expresie proprie piesei reprezentate și epocii ei, nu încadrarea sa într-o arie largă, pe o linie de înrudiri și corespondențe. Spectacolul medieval era mai puțin grațios, și mai aproape de umorul bufon, de hohotul de rîs copios, robust, al publicului de bilci. Interpretarea este absolut onorabilă, în maniera molierescă, fără străluciri dar și fără eșecuri, deci ne vom mulțumi să enumerăm actorii: Theodor Danetti, Eugenia Balaure, Mircea Bibac, Cornel Nicoară, Ion Musca, Alexandru Lazăr, Corneliu Dan Borcea, Traian Pirlog, Florin Măcelaru, Constantin Cojocaru, Nina Zăinescu, Radu Voicescu, Cornelia Cîmpeanu.

Celebra *Farsă a jupînului Pathelin*, amuzantă istorie a „păcălitorului păcălit”, pare a găsi, în sfîrșit, tonul adecvat spectacolului — un ritm mai bine condus, un umor direct, spontan, o mai mare prospețime a jocului. Foarte bun, Boris Petroff în negustorul înșelat, amestec de prostie și viclenie, de lăcomie și credulitate. Reușite portrete scenice realizează și Eugen Apostol — un judecător servil și cam plictisit de „nobila sa misiune”; Paul Chiribută — în istețul avocat Pathelin, învins cu propriile-i arme; Lucia Ștefănescu — o soție pârtașă „la bine și la rău” cu soțul, adică la înșelăciune dar și la pagubă, și Valentin Urișescu — în primitivul dar deloc inocentul păstor Agnelet.

Cristina Constantiniu